

Порядок реагування та доведення випадків булінгу в освітньому закладі

Закон України «Про освіту» доповнено пунктом, яким передбачено, що булінг (цькування) це діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
 - наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
 - дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.
1. Учні та вчителі зобов'язані повідомляти керівництву школи про випадки цькування, якщо вони були його безпосередніми свідками чи про які отримали достовірну інформацію.
 2. Письмові заяви про випадки цькування подаються керівнику школи. Саме він має видавати рішення про проведення подальшого розслідування. Після цього керівник навчального закладу має скликати комісію з розгляду випадків булінгу. Але саме ця комісія ухвалюватиме рішення за результатами розслідування та вживатиме заходів реагування.
 3. Сайт школи має містити інформацію про те, який порядок подання, розгляду та реагування на заяви про доведені випадки булінгу.
 4. Директор школи обов'язково має повідомити про випадки булінгу в уповноважені підрозділи Національної поліції та службу в справах дітей.
 5. Якщо керівник школи жодним чином не реагує на випадки булінгу, скарги слід передати засновнику навчального закладу. Тобто в департамент освіти, якщо це державний заклад. Якщо й це не допомогло, батьки можуть звернутися до Національної поліції.

Порядок подання та розгляду заяв про випадки булінгу в освітньому закладі

Якщо дитина стала свідком булінгу в закладі освіти, передусім вона може розказати про це батькам, вчителю, психологу або безпосередньо директору.

Окрім цього, дитина може звернутись на гарячу лінію ГО «Ла Страда - Україна» з протидії насильству в сім'ї або із захисту прав дітей; до соціальної служби з питань сім'ї, дітей та молоді; Національної поліції України; Центру надання безоплатної правової допомоги.

Якщо педагог або інший працівник закладу освіти став свідком булінгу, то він має повідомити керівника закладу незалежно від того, чи поскаржилась йому жертва булінгу чи ні.

Після отримання звернення дитини, відповідна особа або орган інформує керівника закладу освіти у письмовій формі про випадок булінгу.

Керівник закладу розглядає таке звернення та з'ясовує усі обставини булінгу. Надалі він скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу та окреслює подальші дії. Якщо комісія визнала, що це був булінг, а не одноразовий конфлікт, то очільник закладу зобов'язаний повідомити уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та Службу у справах дітей.

До складу такої комісії можуть входити педагоги, психолог, соціальний педагог, батьки постраждалого та «булера», керівник закладу та інші зацікавлені особи.

У разі, якщо комісія не кваліфікує випадок як булінг, а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України.

Але за будь-якого рішення комісії керівник закладу забезпечує психологічну підтримку усім учасникам випадку.

План заходів щодо попередження випадків булінгу серед учасників освітнього процесу, учнів 1-11 класів на II семестр 2018-2019 н.р.

№ п/п	План заходів	Термін проведення	Класи	Відповідальні
1.	Вивчення законодавчих документів по протидії булінгу	Протягом року		Педагогічний колектив
2.	Спостереження під час освітнього процесу та в позаурочний час	Протягом року		Педагогічний колектив
3.	Проведення заходів в рамках тижня психології «Стоп булінг»	Протягом року		Дрогобецька І.А. Класні керівники
4.	Перегляд відео та презентацій на тему: «Що таке булінг та шляхи його запобігання»	Січень	5-8	Класні керівники
5.	Поради батькам щодо зменшення ризиків булінгу та кібербулінгу	Лютий 2019	1-11	Класні керівники
6.	Тиждень протидії булінгу серед учасників освітнього процесу	Травень 2019 р.	1-11	Заєць Л.Є. Дрогобецька І.А. Балинська О.В.
7.	Розповсюдження інформаційних листівок «Як не стати жертвою булінгу?»	Березень 2019 р.	5-9	Балинська О.В.
8.	Засідання методичного об'єднання класних керівників на тему: «Чому виникає булінг у школі? Як допомогти дітям вирішити конфліктні ситуації»	Березень 2019 р.	1-11	Заєць Л.Є. Кирилюк К.В. Гандурська Ж.П.
9.	Виступ на батьківських зборах «Дії батьків, діти яких стали жертвою булінгу»	Квітень 2019 р.	1-11	Кл.керівники
10.	Конкурс есе на тему «Створення атмосфери доброзичливості у класному колективі»	Квітень 2019 р.	7-9	Вчителі української мови та літератури
11.	Бесіди на тему: «Не будь байдужим до проблем шкільних друзів»	Квітень 2019 р.	1-4	Класні керівники
12.	Виховні години «Протягни руку допомоги товаришеві, який опинився у скрутній ситуації»	Травень 2019 р.	5-9	Класні керівники
13.	Виступи шкільних омбудсменів на тему: «Не дозволимо процвітати насиллю»	Квітень 2019 р.	1-11	Балинська О.В.
14.	Виховний захід «Конфлікт легше попередити»	Травень 2019 р.	3-4	Балинська О.В.
15.	Інформаційні п'ятихвилинки «Основні табу в конфліктних ситуаціях»	Квітень 2019 р.	4-8	Балинська О.В.
16.	Виставка малюнків «Булінгу – категоричне НІ!»	Травень 2019 р.	1-11	Балинська О.В.
17.	Виступ на педагогічній раді «Формування безпечного освітнього простору та запобігання булінгу у закладі»	Квітень		Заєць Л.Є.